

Cenovna gibanja

Ekonomska ogledala

UMAR

številka 6/2003

str. 5

Indeksi cen	2002		2003		
	XII 2002/ XII 2001	Φ (I-XII 02)/ Φ (I-XII 01)	V 2003/ IV 2003	V 2003/ V 2002	Φ (VI 02-V 03)/ Φ (VI 01-V 02)
Cene živiljenjskih potrebščin (CPI)	107.2	107.5	100.5	105.5	106.6
Blago	106.4	106.3	100.3	105.0	105.8
Goriva in energija	106.4	104.2	99.1	101.7	104.2
Drugo	106.4	106.8	100.5	105.7	105.9
Storitve	109.4	110.7	101.0	107.0	109.2
Regulirane cene'	109.5	110.7	99.7	102.5	106.0
Energija	106.2	106.1	99.3	101.9	104.8
Drugo	116.0	118.5	100.5	103.7	108.8
Osnovna inflacija					
Odrezano povprečje	106.9	106.6	100.8	106.0	106.2
Brez hrane in energije	106.0	106.1	100.7	105.2	105.8
Cene industrijskih proizvodov (IPI)	103.7	105.1	100.5	102.8	103.9
Vmesna poraba	102.0	103.7	100.9	102.1	102.9
Investicije	103.5	102.7	100.1	99.2	102.0
Siroka poraba	105.9	107.5	100.0	104.7	105.7
Inflacija v EU (12)					
Cene živiljenjskih potrebščin (MUICP)	102.3	102.2	100.0	101.9	102.2
Brez hrane, energije, tobaka in alkohola	102.2	102.4	100.1	101.8	102.1
Cene industrijskih proizvodov (IPI)	101.5	99.9	99.6 ²	101.7 ²	100.8 ²

Vir podatkov: CPI, IPI: SURS, nadzorovane cene, osnovna inflacija: ocena UMAR, MUICP, IPI v EU: Eurostat (začasni podatki) in preračun UMAR. *Opombe:* številke se zaradi zaokroževanja ne seštevajo vedno, (1) zaradi sprememb indeksa reguliranih cen v letu 2003 podatki med posameznimi leti niso neposredno primerljivi, (2) podatek za predhodni mesec.

Cene živiljenjskih potrebščin so se maja **povišale za 0.5%**, njihova medletna rast pa je znašala 5.5%, kar je 2.0 odstotne točke manj kot maja lani. Kljub pričakovanim nižjim stopnjam rasti cen, kot smo jim bili priča v prvih petih mesecih leta, pa bo medletna stopnja rasti cen živiljenjskih potrebščin v prihodnjih mesecih, predvsem zaradi drugačnih sezonskih gibanj, nihala okoli doseženega nivoja.

Med posameznimi skupinami cen so se maja predvsem zaradi višjih cen zdravil najbolj povišale cene v skupinah zdravje (2.4%) ter obleka in obutev (2.2%). Slednje so že tretji mesec zapored k inflaciji prispevale 0.2 odstotne točke, njihov prispevek k medletni inflaciji pa je dosegel 0.7 odstotne točke (maja lani je znašal 0.3 odstotne točke). Cene obleke in obutve so tako edina skupina cen, v kateri rast cen v zadnjih dvanajstih mesecih značilno presega rast cen v predhodnih dvanajstih mesecih (gl. graf), kar pa lahko vsaj delno pojasnimo s spremembami v metodologiji zajemanja teh cen (SURS je namreč pričel zajemati tudi sezonske spremembne cen, kar je povečalo nihanje objavljenih cen). 0.1 odstotne točke so k majski inflaciji prispevale še višje cene hrane in brezalkoholnih pijač ter storitev za rekreacijo in kulturo.

Cene, ki so pod **različnimi oblikami regulacije**, so se maja znižale za 0.3%, predvsem zaradi nižjih cen tekočih goriv za ogrevanje. Po tem, ko so se regulirane cene v prvih petih mesecih lanskega leta povišale za 9.2% in k inflaciji prispevale 1.3 odstotne točke, je njihova rast v istem obdobju letos znašala 1.6%, prispevek k inflaciji pa 0.2 odstotne točke. Rast reguliranih cen je tako prvič v zadnjih enajstih letih zaostajala za rastjo cen, ki se oblikujejo prosto.

Ob umirjanju inflacije predvsem zaradi restriktivnega poviševanja reguliranih cen ter zmanjšanju prispevka davčnih sprememb k inflaciji (ta letos znaša 0.6 odstotne točke, v istem obdobju lani pa 1.4 odstotne točke) in v manjši meri z ukrepi ostalih makroekonomskih politik se počasneje od dejanske zmanjšuje **osnovna inflacija**. Ta je maja na medletni ravni znašala 5.2% oziroma 6.0%, medtem ko je bila v letu 2000 od dejanske v povprečju nižja za 3.0 odstotne točke.

Trend zniževanja rasti **cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih**, značilen za zadnjih dvanajst mesecev, se je maja prekinil, predvsem zaradi sezonskega povišanja cen pri električni energiji, ob relativno veliki odzivnosti domačih cen na spremembe primerljivih cen v tujini pa lahko pričakujemo, da se bo njihova umirjena rast nadaljevala tudi v prihodnjih mesecih.

Graf: Primerjava medletne rasti posameznih podskupin indeksa cen živiljenjskih potrebščin

